בטיחות ולגיהות

עלון בטיחות ולגיהות
אתר באינטרנט
www.osh.org.il

גיליון 571
נובמבר-דצמבר 2018
כסלו-טבת תשע"ט

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

מחוז הצפון - ניטורים במפעלים קטנים וקורס שגרירי בטיחות לנוער ערבי

מחוז הצפון הגביר את פעילותו לקידום הבטיחות והבריאות התעסוקתית במגזרים מסוימים ובתחומי כשל, שבהם פעל באופן בלעדי וללא תחרות. המחוז מיקד את פעילותו בקידום נושאים אקוטיים ומשימות לאומיות שעל סדר היום, כגון עוף הבנייה, המגזר הערבי ועובדים עם מוגבלות.

מחוז צפון הרחיב, כמו כן, את הפעילות בתחומי הליבה של המוסד לבטיחות ולגיהות, כגון ועדות בטיחות במפעלים, ומפעלים זעירים וקטנים (במ"קים).

תעשייה: מדריכי המחוז ביצעו מאות ביקורים במפעלי תעשייה לצורך ייעוץ והדרכה, תוך שימת דגש על הקמת ועדות בטיחות במקומות עבודה גדולים. כמו כן, בוצעו יותר מ-1,000 ביקורים לצורך הגברת המודעות לבטיחות במקומות עבודה קטנים, שאינם חייבים במינוי ממונה בטיחות או בהקמת ועדת בטיחות.

נוסף על כך, בוצע מיזם בשיתוף מינהל הבטיחות לייעוץ והכנה של עשרות מפעלים ובתי מלאכה, לקראת רישוי עסקים.

בנייה: המחוז הגביר את פעילותו באתרי בנייה ובנייה הנדסית, ובאתרי תמ"א 38, תוך שימת דגש על חניכת מנהלי עבודה באתרי בנייה, ולראשונה גם בוצעו ביקורים באתרי בנייה קטנים ובבנייה פרטית במגזר הערבי.

גיהות: המחוז ביצע עשרות סקרים לאיתור גורמי סיכון בריאותיים במפעלי תעשייה, בבתי מלאכה קטנים ובמשקים חקלאיים. נוסף על הסקרים, בוצעו עשרות ניטורים לחומרים כימיים ולרעש במקומות עבודה.

במהלך השנה נערכו לראשונה סקרים לאיתור גורמי סיכון בריאותיים בבתי מלאכה לעיבוד שיש במגזר הערבי, כמו גם ניטורים סביבתיים לרמות אבק ולצמצום החשיפה לסיליקה.

הדרכה: המחוז הדריך מאות עובדים, הן בהדרכה פרונטלית והן בעזרת ניידת בטיחות. בהדרכה פרונטלית דאג המחוז להתאים הדרכות לצורכי מקום העבודה, בדגש על הכשרה וחניכה של מנהלים ועובדים בעמדות מפתח, כנאמני בטיחות. בניידות הבטיחות הודרכו מאות עובדים במפעלים ובאתרי בנייה, תוך בחירת לומדות המתאימות לאופי הפעילות במקום העבודה.

פעילות במגזר הערבי: המחוז המשיך את מגמת הרחבת הפעילות במגזר הערבי בעזרת מדריך נוסף, שנקלט במיוחד למטרה זו. במהלך הפעילות בוצעו מאות ביקורים לצורך ייעוץ והדרכה, בעיקר במקומות עבודה קטנים. לראשונה, גם מדריכי המחוז נתנו ייעוץ והדרכה באתרי בנייה קטנים בבנייה פרטית.

בתחום ההדרכה: פותח קורס שגרירי בטיחות לנערים, במסגרת קידום הבטיחות במגזר, והוא נערך בשלושה יישובים במגזר הערבי.

כמו כן, התקיימו כמה ימי עיון למנהלי עבודה בבנייה, שברובם המכריע הם מהמגזר הערבי.

מחוז המרכז - קורסים לממוני בטיחות והדרכות לרישוי עסקים

שטח מחוז המרכז וירושלים מכיל מפעלי תעשייה רבים, אתרי בנייה בהיקפים משמעותיים, כמו גם אתרי תשתית של בנייה הנדסית, כגון מערכות כבישים ותשתיות. פעילות מחוז המרכז וירושלים התמקדה בשלושה מישורים עיקריים: מניעה, הדרכה וגיהות.

מניעה

נערכו ביקורי מדריכי בטיחות בשטח, לצורך הדרכות, הסברות וביצוע מבדקי בטיחות מובנים. השנה הושם דגש מיוחד על ניהול אפקטיבי של ועדות בטיחות, במטרה ליצור אקלים בטיחות ייחודי, שבו נוטלים חלק כלל בעלי התפקידים בתחום זה בארגון.

הדרכה

מחוז המרכז וירושלים הוא זרוע הביצוע של מינהל ההדרכה בכל הקשור לקיום קורסים רגולטוריים, בהם ממונים על הבטיחות בעבודה, נאמני בטיחות, רענון לעבודה בגובה וקורסים ייעודיים, כגון ממוני בטיחות בעבודות בנייה, ממוני בטיחות אש, ממונה על פיצוצים וכו'.

בכל הדרכה במפעלים קטנים משולב גם מבדק בטיחות, המשלים את פעולת ההדרכה כולה. גם בגופים המוסדיים, כגון חברות תקשורת, בתי חולים, קופות חולים, מוסדות חינוך ותרבות, התאחדות התעשיינים, משטרה וזרועות הביטחון, בשילוב עם הארגון המודרך, מבוצע הליך אבחון, אשר בהתאם לו מותאמות פעולות ההדרכה המקצועית.

חקלאות: ברבעון השלישי של השנה התקיים פֶּגֶש (פורום) עם משרד החקלאות במטרה למפות קווי פעילות עתידיים בשיתוף עם המוסד לבטיחות ולגיהות. הצעדים המידיים שסוכמו היו בנכסי משרד החקלאות (חוות גידול מחקרית וכד') ומשקי בעלי חיים.

בריאות וגיהות תעסוקתית

גיהותני המחוז מבצעים פעילות בגזרת המחוז תוך סיוע למחוז הדרום בביצוע תוכניות עבודה. עיקר התוכנית הוא ביצוע מעקב אחר משימות מתוקצבות על ידי הביטוח הלאומי, כגון בדיקת מפלסי רעש וכימיה במטווחי ירי, מפלסי רעש בגני ילדים, טרקטורים ומכונות חקלאיות. בתחום הבריאות התעסוקתית אנשי הגיהות מבצעים סקרים וניטורים לאבחון מצבי בריאות באתרים השונים.

תיאור הפעילות

במטרה לקיים פעילות מניעה בשלושת המישורים שהוזכרו לעיל, נערכת סינרגיה בין המדריכים. מדריכי התעשייה משולבים גם בבנייה. כאן המדריך ממלא תפקיד "אוניברסלי".

שיתוף הפעולה עם מינהל הבטיחות בתעסוקה בא לידי ביטוי בתחום רישוי העסקים. מדריכי המחוז מסייעים לבעלי העסקים בהתנעת תהליך רישוי עסקיהם ובמתן מסגרת פעולה מובנית ומקצועית אל מול דרישת הרשות המקומית.

מיקוד מיוחד ניתן לעוף הבנייה, על ידי מסירת פנקס כללי לאלפי לקוחות, תוך שילוב הדרכה לניהול מערך הבטיחות באתרים. בכל ביקור מבוצע גם סיור שטח לעריכת מבדק בטיחות.

מחוז הדרום - קורסים ברמת חובב, במשקי העוטף ובחוות הבדואים

מאפיין ייחודי למחוז הדרום הוא ריכוז גדול במיוחד של מפעלים פטרוכימיים במועצה המקומית נאות חובב, אשר הם עתירי סיכונים כימיים וסביבתיים. מפעלים אלה מייצרים את רוב חומרי ההדברה והתרופות של מדינת ישראל.

מניעה

בשנה החולפת נערכו כ-500 ביקורי מדריכי בטיחות בשטח. הושם דגש מיוחד על ניהול אפקטיבי של ועדות בטיחות, ובוצעו כ-400 ביקורים והשתתפות מדריכים בוועדות בטיחות, במטרה לסייע למפעלים ולממוני הבטיחות בהכנה, בניהול ובסיכום ועדות הבטיחות. בפעילות זו נוטלים חלק כלל בעלי התפקידים בתחום זה בארגון.

הדרכה

במחוז הדרום התקיימו קורסים רגולטוריים לממונים על הבטיחות, לנאמני בטיחות, לרענון לעבודה בגובה ועוד, ובנוסף, ימי עיון והרצאות להעשרה. המחוז ביצע הדרכות הן בשפה העברית, והן בשפה הערבית לאוכלוסיית הפזורה הבדואית ולעובדי הבנייה. בגופים המוסדיים ביצענו הדרכות בנושאי חשמל, עבודה בגובה, ארגונומיה, אחזקה, מעבדות וכד'. עד כה בוצעו 80 הרצאות ל-450 עובדים במקומות עבודה קטנים.

השנה סיימנו קורס ממוני בטיחות, וחניכי הקורס שמלווים על ידי מדריך המחוז נערכים לבחינת הסמכה, שתבוצע בתחילת החודש הבא. כמו כן, נערכים במחוז הדרום קורסי נאמנים, קורס אחראי רעלים וימי עיון בנושאי כימיה, חשמל, אחזקה, סיכונים ביולוגיים ועוד.

השנה העברנו כ-55 קורסים וימי עיון ל-900 עובדים.

חקלאות

במחוז הדרום נערכים ביקורים במשקים שבעוטף עזה, ובנוסף, גם ביקורים בחוות הבדואים באזור. השנה ביקרנו בכ-300 משקים והדרכנו כ-6,000 עובדים - חלקם ישראלים, חלקם פלסטינים ורובם תאילנדים.

תיאור הפעילות

על פי תוכנית העבודה, השתדלנו להגיע למפעלים ובתי מלאכה קטנים (במ"ק) רבים ככל האפשר, וכן, למשקים קיבוציים ולעובדי אדמה, כדי להנגיש את חוקי הבטיחות ותקנות הבטיחות עד לאחרון העובדים. במהלך הביקור, המדריך מזהה את פערי הבטיחות וממליץ למנהל או לממונה הבטיחות על פתרונות ומתאים למפעל את ההדרכה המתאימה.

שיתוף פעולה מצוין עם מפקח העבודה האזורי ממינהל הבטיחות סייע לאתרי בנייה ולמפעלים בדרום להיחשף לפעילות המוס"ל, וסייע למוס"ל בכניסה למקומות עבודה חדשים.

שיתוף פעולה מצוין עם מנהל מרחב הדרום של התאחדות התעשיינים הנגיש את שירותי המוס"ל ליותר מפעלים ומקומות עבודה בדרום. שיתוף פעולה זה הוליד קורס נאמני בטיחות משותף למפעלים המאוגדים תחת התאחדות התעשיינים.

מינהל הכשרה והדרכה - איכות במוצר ובשירות

לאחרונה שודרג מערך ההדרכה של המוסד לבטיחות ולגיהות לתקן החדש והמתקדם לארגונים נותני שירות - ת"י 9001:2015. קדמה להסמכה היערכות מאסיבית וקדחתנית של כשישה חודשים, שלוותה על ידי יועץ חיצוני, אשר מיפה את כל מערך ההדרכה.

בעקבות זאת, עודכן מדריך האיכות, עודכנו נוהלי האיכות ותהליכי העבודה הותאמו לתקן החדש.

כמו כן, בוצעו מבדקי איכות מדגמיים על ידי היועץ המלווה ומנהל איכות מוסדי במשרדי מינהל ההכשרה וההדרכה ובמחוז הדרום.

גם פורמט סקר ההנהלה עודכן בהתאם לתקן החדש, ובעקבות זאת התבצע סקר הנהלה בליווי היועץ החיצוני, אשר בו הוסבר המעבר לתקן החדש ומשמעויותיו.

סעיף חשוב בשדרוג התקן מתייחס לסקר הסיכונים של ההדרכה אל מול השוק הפרטי. מצד אחד, מערך ההדרכה של המוסד לבטיחות ולגיהות פועל בשוק תחרותי ביותר, כשלמעשה, נוספות כל העת חברות הדרכת בטיחות חדשות המציגות מחירים אטרקטיביים. מצד שני, המוס"ל מציג קורסים איכותיים, המלווים בחומר מקצועי משובח שמחולק לחניכי ההכשרות השונות. וכיוון שהתחרות גם יוצרת הזדמנויות, המוס"ל, כגוף ממלכתי, יכול לפעול בנישות ייחודיות, אשר בהן גופים פרטיים אינם מוצאים כדאיות כלכלית. דוגמאות לנישות כאלו הם המגזר הערבי, המגזר החרדי, המגזר הנשי, אנשים עם מוגבלות וכו'. מאז שהוכפף מערך ההדרכה של המוס"ל, לפני כ-20 שנה, לתקן הארגונים נותני השירות - ת"י 9002, שודרג התקן פעמים מספר. במבט לאחור, תהליכי איכות רבים הושרשו במינהל ההדרכה והוא סמן ימני בכל הקשור לאיכות ההדרכה - אל מול השוק הפרטי.

המוס"ל נותן את החבילה המושלמת: מוצר הדרכתי משובח, המלווה בשירות איכותי וראוי, עם ספרות מקצועית עשירה, וכל זאת תחת חותמת של תקן איכות המפוקח על ידי מכון התקנים.

לא מעט מלקוחותינו מבקשים, מדי תקופה, תעודה עדכנית של תקן האיכות כדי להמשיך לעבוד עמנו. תהליך ההתעדה מתבקש, ורק יעלה את הרמה של כל גופי ההדרכה העוסקים בהדרכת בטיחות.

לאחרונה הועתק משכן מינהל ההדרכה לראשון לציון, תחת קורת הגג של המכללה למינהל. המעבר מבטא גם את התחברות מינהל ההדרכה לאקדמיה, ושיתופי פעולה עתידיים בתחומים שונים. המוסד לבטיחות ולגיהות נמנה עם מיעוט חברות להדרכת בטיחות, אם בכלל, המאושרות לתקן ISO לארגוני שירות.

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

www.osh.org.il

מרכז מידע: 9214*